

Dit laatste achten wij bedenkelijk. Men neemt de Dordtsche kerkenordening aan. In die kerkenordening wordt bepaald dat alleen de Psalmen Davids zullen gezongen worden en enkele met name genoemde gezangen. Wil men in verband met de Geref. kerken leven, dan moet men datgene wat wettig tot stand kwam, niet willen maken tot een doode letter. Is men van oordeel dat de kerkenordening moet herzien worden, dan moet men dit in den wettigen weg zoeken; in elk geval heeft, volgens het Geref. oordeel, eene kerk niet het recht om op eigen hand een verandering in de kerkenordening te maken.

De Algemeene vergadering der Gereformeerde kerk der Kaapkolonie heeft daarop het zeer wijze besluit genomen, om te verklaren dat zij wel met blijdschap had vernomen dat de broeders van de kerk van Strijdenburg in de leer der kerkteering, en voor een groot deel ook in den eeredienst de Gereformeerde beginselen, neergelegd in de drie formulieren van eenigheid en in de Dordtsche kerkenordening, heeft aangenomen, maar dat zij zich niet tot de erkenning van een nieuwe kerkelijke formatie gerechtigd achtte, omdat zij maar een deel uitmaakt van de Gereformeerde kerk in Zuid-Afrika, en zulk eene erkenning moet geschieden door de Synode, die de geheele Gereformeerde kerk van Z.-Afrika vertegenwoordigt.

Het komt ons voor dat dit besluit anders had moeten zijn, indien de Strijdenburgers zonder voorbehoud de Dordtsche Kerkenordening hadden aangenomen.

Men heeft echter die broeders niet willen afstooten. Daarom werd door de vergadering de wenselijkheid uitgesproken, dat de Kerkenraden hunne leeraren verlot gaven om de Geref. kerk onder het kruis te Strijdenburg te helpen in den dienst des Woords en der Sacramenten. Dit is correct. Wanneer de Gereformeerde kerk onder het kruis van Strijdenburg de Dordtsche kerkenordening eenvoudig aangenomen had, gelijk die daar ligt, zoo had de Algemeene vergadering van de Geref. kerk der Kaapkolonie haar in haar verbond kunnen opnemen. Het is de vraag of de Synode van de Geref. kerk van Z.-Afrika dit zal kunnen doen, indien de broeders van Strijdenburg bij hunne mening omtrent de gezangen blijven. Het zal ons verheugen wanneer wij vernemen dat men ook in Strijdenburg geheel in de Gereformeerde lijn zich beweegt.

WINKEL.

Voor Kinderen.

VEILIG BINNEN.

IV.

Het echnaap, dat den molken bewoende, had bij den tafel gezeten, gelijk nu merkbaar was. De vrouw was bezig geweest met spinnen, toen een zeer gewoon werk binnenhuis. De man had zitten lezen in bladen van grof, grauwwit papier met groote dikke letters bedrukt. Het boek-drukken was toen nog pas in zijn opkomst en wij mogen er de hand des Heeren in opmerken, dat die kunst werd uitgevonden juist tegen een tijd, toen zij een machtig middel moest zijn ter verspreiding van Gods Woord en Zijn kennis. Terecht zegt Da Costa er daarom van:

Hier is de vinger Gods.
Wat ook ontheiligd werd door menschele trots
Of wrevel, hier was 't God.

gedrukte boeken waren toen nog duur en zeldzaam. De bladen, waarvan ik zooveel sprak, had de molenaar dien dag van een rondreisenden kraker gekocht.

Bezoeken in den late avond, en dan nog wel in stormachtig weer, kreeg de molenaar zeer zelden. Zoo was dan ook het reeds bejaarde echnaap onverwacht gestoord in zijn avondrust, toen er aan de deur geklopt werd. De molenaar had voorzichtig eerst een luikje boven de deur geopend, en gelukkig den knecht aan de stem herkend. Toen haastte de man zich de zware, houten boomen weg te schuiven, die de deur vastsloten. De vrouw was intusschen met het licht naderbij gekomen. Zoodra echter ging de deur niet open, of de groote leeuwshond snelde naar boven en 'tscheelde weinig of hij had de goede vrouw onderst boven gelopen, die een schreeuw gaf van schrik. Gelukkig echter deed hij haar niets, rende het vertrek in en zag daar met rollende oogen rond, als om een verborgen vijand op te sporen. Doch weldra keerde hij terug, tot nieuwen schrik der huisvrouw, en liep haar voorbij op Hans toe, die nu binnentrad, en tegen wien het dier kwispelstaartend opsprong.

"Stil Nero!" sprak Hans, terwijl nu ook zijn heer nader kwam, den knaap vriendelijk bij de hand leidend. De molenaar hield intusschen de paarden vast.

Het drietal, of liever het viertal, trad binnen. 't Was hier beter dan buiten; dat scheen zelfs de hond te bespeuren, die aanstonds zich dicht bij de kachel neervielde. Intusschen zette de molenaar vrouw 't licht weer op zijn plaats, en wierp nu een onderzoekend blik op haar gasten, die zij totnogtoe niet goed had kunnen opmerken.

Had de vrouw 't op den hond niet begrepen, op zijn heer al evenmin. Die ridderlijke heer zag er uit om ontzag voor te hebben. Zijn houding was zoo geleidelijk, zijn oogen stonden zoo strak en somber in het bleke gelaat. Zij voelde zich volstrekt niet op haar gemak, ook al begreep zij van dien heer geen kwaad te moeten dachten. Doch toen nu de ridder den knaap naast zich op de ruitbank zette, en de huisvrouw den jongen zag, vergat zij eemklaps al haar beschroomdheid en riep uit:

"Dat jonkheertje rilt van de vochtigheid en de kou. 't Is veel te ruw weer voor zoo'n jonge bloed om te rijden. Hoor eens hoe 't stormt!"

De vrouw had geen ongelijk. Want de jonge reiziger was niet alleen doornat, maar ook zoo bleek en afgemat, dat het hem lijken moede kostte recht op te blijven zitten. Elk oogenblik ging hem een huivering over de leden. De ridder die dit bespeurde stond op, en zette zich met den knaap vlak voor de flik brandende kachel.

Immiddels was de huisvrouw, wier hart gerond was bij den aanblik van den jongen, naar de keuken gegaan, die aan de huiskamer grensde. In allen haast begon zij voor de vreemdelingen 't een en ander gereed te maken en wierp aller eerst een groot blok hout op 't reeds uitgaande vuur in den haard, die tevens bakoven was. Daarna vulde zij een pan met havermeel en melk — een spijis toen en nu weer zeer algemeen — en hing 't over 't vuur te kook. Daarna

spoedde zij zich weder naar binnen, waar de knaap zich bij de kachel zat te koesteren, terwijl de ridder aan de tafel had plaats genomen en verdiept scheen in zijn gedachten.

"Ge zijt doornat, jonkheer", sprak de vrouw; "gij moet andere kleeeren aantrekken".

"Als ik ze maar had, vrouwlief", was 't antwoord.

"Wacht", riep de huisvrouw, en verdween toen in de keuken. Een oogenblik later was zij terug, met een pak kleederen.

"Die zijn van mijn jongsten zoon", sprak zij, "ze zullen u wel wat te groot wezen, maar ze kunnen althans nu wel dienen. Als de jonkheer ze eens wil aanpassen. Mijn zoon is op 't oogenblik in Neurenberg en komt eerst over een paar weken thuis", voegde zij er bij.

De knaap haastte zich zijn natte kleeeren uit te doen, en die van den molenaar zoon aan te trekken, welke zeker veel te groot waren, maar, zooals de ridder zei, hij behoeft er ook niet in te gaan wandelen en alles is droog en helder.

Terwijl nu de vrouw haar gasten verder alleen liet, en de molenaar met Hans de paarden in den stal zoo goed mogelijk verzorgde, zat de ridder peinzend met het hoofd in de hand voor zich uit te staren. Geen geluid werd in het vertrek gehoord, want de jonge gast scheen te sluimeren te zijn om iets te zeggen, dan nu en dan het snuiven van den reeds slapenden hond.

Daar buiten echter woedde de storm thans met kracht, en 't was gelukkig dat onze reizigers nog bij tijds een schuilplaats hadden gevonden, eer het noodweer zoo losbrak.

"Gij hebt een goed geheugen", sprak de molenaar tot Hans, "dat ge in zulk weer mijn molen kondt vinden".

"Daar heeft de hond meer eer van dan ik", was het antwoord. "Maar daarbij, de nood maakt vlotte beenen en scherpe oogen. Ik ben dankbaar dat ik hier ben".

AAN VRAGERS.

Onze lezer W. V. J. J. te H. doet twee vragen. De eerste luidt:

"Wanneer drie personen naast elkander gaan of zitten, hoort men vaak de uitdrukking bezigen: 'de deugd in 't midden.' Nu heb ik altijd gedacht, dat dit gezegde terugsloot op de kruisiging van den Heere Jezus, die, gelijk wij weten, in 't midden hing tusschen twee moordenaars.

Daarom was het mij altijd pijnlijk, zoo te hooren spreken, en kon ik niet nalaten zulks te openbaren.

Ik heb de ondervinding opgedaan, dat menig een het houdt voor een zeer gewoon gezegde, zonder directe beteekenis; het wordt daarom dan ook zonder bezwaar gebezigd. Wat is uw oordeel?"

De uitdrukking: "de deugd in 't midden" is met vrij groote zekerheid zoo te verklaren als onze vriend dat doet, schoon er aanstonds bij moet gevoegd, dat zij op zichzelf reeds niet deugt. Want den Heere Christus aan het kruis "de deugd" te noemen, is om zeer vele redenen gansch verkeerd.

De uitdrukking dankt haar ontstaan aan de afbeeldingen van de kruisiging. Maar behalve onjuist is het gezegde zeer verkeerd, omdat het van heilige dingen een soort grap maakt. Dit deugt nooit, al geschiedt het soms onnadenkend. De zaak die 't hier betreft is zoo ontzettend ernstig, dat ook maar 't geringste denkbeeld, om er lichtzinnig over te spreken, streng moet afgekeurd.

Dit geldt in 't algemeen van meer wat in Gods Woord voorkomt. Hoe dikwijls leest men b. v. of zegt: "den inwendigen mensch" versterken. Deze uitdrukking nu is, als zij bedoelt "eten en drinken", niet alleen onzinnig, maar is ook een belachelijk gebruik van een Bijbelsche uitdrukking.

We hebben zeer veel Bijbelsche gezegden in onze gewone spreektaal. Dit is op zich zelf niet verkeerd. Maar nooit moet Gods Woord dienen voor iets spotachtigs als bovenvermeld. Wel is het zeer huiselijk omgaan met veel wat in de Schrift voorkomt verklaarbaar voor wie de vroegere tijden kent, maar daarom is nog niet alle gebruik geoorloofd. Het is beter in dit opzicht streng te zijn dan zich te veel te veroorloven.

Over de tweede vraag in 't volgende nr. Eerst moet een ander een beurt hebben.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezondheid.

Gereformeerde Kerk.

BEROEPEN: Zali-Bommel, J. Hania Pr., te Oosterbierum c. a. — Berlikum (Fr.), H. J. Allaart, te Harlingen B. — Uelsen (Gr. Benth.), L. H. Duin, cand. te Koeyorden.

AANGENOMEN: Doeburg, H. W. Felderhoff, te Jutrip-Hommeris (Fr.) — Siddeburen (Gron.), W. J. Thijssen, te Oist c. a.

BEDANKT: Oud-Vosmeer, Joh. Visser, te Ierske. — Baarland, P. A. Lanting, te Nieuwendam. — Gouda, J. R. Dijkstra, te Jour. — Saack B. C. W. E. Ploos van Amstel, te Zwolle. — Assen, R. van der Veen, te Goes. — Geldermalsen, J. Hania Pr., te Oosterbierum (Fr.)

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Kage, A. van Veen, te Hillegom. — Oud-Drimmelen en Made, E. Janzen, te Elst. — Genemuiden, H. Vischer, te Delft. — Hattum, H. Jonker Jr., te Holten. — Nieuw-Vosmeer, A. F. van der Scheer, te Drempt. — Nes op Ameland, R. Kelsma Jr., te Waaksens en Brandgum. — Nes, J. van der Weide, te Warkum. — Huizen, J. de Lind van Wijngaarden, te Utrecht. — Delden, G. Verrijn Stuart, te Dalfen (Ov.)

AANGENOMEN: Oosterwolde, J. L. Klein R., te Beetgum.

BEDANKT: Rozenburg, E. Jonkers, te Zuid-Beerland. — Vroomshoop, Joh. Langman, te Boven-Sulde. — Harderwijk, B. Vermeer, te Utrecht. — Garshuizen, J. Jansen, te Gasselternijvegeen. — Sas van Gent, C. L. Queré, te Westmaas. — Jutfaas, E. W. J. Posthumus Meijjes Jr., te Heineoord. — Streefkerk, J. Bos, te H.-L.-Ambacht. — Metslawier, W. Meindertema, te Vledder. — Ternaard, Hulsbergen, te Slochteren.

Advertentien.

Het bejaagde den Heere op Zondag 1 Mei, plotseling uit ons midden weg te nemen, onzen geliefden Broeder,

MARINUS DAANE,

in den ouderdom van 62 jaar. Tien jaren achtereen, van 1888 af, mocht hij den Heere in het Ouderlingambt dienen.

Schoon wij hem de ruste zijns Heeren niet misginnen, vervult droefenis ons hart over zijn onverwacht verscheiden.

Namens den kerkraad der Geref. kerk C. Ds. H. J. KEUYI, Voorzitter, G. F. W. HERNGREEN, Secrk.

Dordt, 4 Mei 1898.

Heden overleed zacht en kalm, in de hoede des eenwigen levens, in den ouderdom van 75 jaren en 9 maanden, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder,

de Weduwe E. DE GROOT,

ten huize van K. PAPPE, te Oude-Hask.

Uit aller naam,

J. KAPPE.

Helenaveen, 2 Mei 1898.

Enige en algemeene kennisgeving.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

Prinsengracht bij de Prinsenstraat.

No. 157.

AMSTERDAM.

EXCELSIOR.

Geïllustreerd Tijdschrift voor Nederlands Volk.

ONDER REDACTIE VAN

A. J. HOOGENBIRK

en

J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 Nrs. à 16 pagina's en 12 Nrs. à 8 pagina's) f 3.50.

INHOUD van het Nr. van 21 April 1898:

Uit boose tijden, VIII. — Het geheim van den Professor (vervolg). — Een land dat pas bekend wordt (met platen). — Uit het leven, (Bij 't examen).

BOEKHANDEL

VOORHEEN

AMSTERDAM.

PRETORIA.

HÖVEKER & WORMSER.

Bij den Uitgever J. H. BOS, te Kampen, is verschenen:

De Christelijke Vrijheid,

DOOR

Dr. H. H. KUYPER.

Prijs 75 Cents.

Verschenen aflevering 8 van

DR. A. KUYPER, STICHTELIJKE WERKEN.

TWEDE SERIE.

Deze serie zal bevatten: HONIG UIT DEN ROTSSTEEN, Deel II; UIT HET WOORD, Deel III en IV.

De prijs van de geheele serie (compleet in ongeveer 18 afleveringen) zal hoogstens f 5.50 zijn.

Onmiddellijk na het verschijnen van de laatste aflevering wordt de prijs der afzonderlijke deelen verhoogd.

AMSTERDAM.

PRETORIA.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Verschenen bij W. KIRCHNER,

Rozengracht 55, Amsterdam:

DOOP en TUCHT,

OF

Klein tractaat van de tucht der kerken over haar „gedoopte” leden.

Aan de kerken aangeboden

DOOR

W. J. DE HAAS,

F. D. M. te Culemborg.

Prijs. f 0.50.

P. VAN ELJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co

DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO ½ pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

GEREFORMEERD GYMNASIUM, TE AMSTERDAM.

Ouders of Voogden, die hunne Zonen of Pupillen met den nieuwen Cursus op eene der klassen van het Gereformeerd Gymnasium te AMSTERDAM wenschen geplaatst te zien, kunnen zich aanmelden vóór 1 Juli bij den ondergeteekende. Programma's, met opgave der eischen voor de toelating en nadere inlichtingen, zijn te verkrijgen bij den Boekhandel voorheen Höveker & Wormser, Kalverstraat 154, Alhier.

Dr. J. WOLTJER.

VERSCHENEN:
Natuur en Wet,

DOOR

F. BETTEX.

Uitgave van de Vereniging tot bevordering van Christelijke lectuur.

Prijs f 2.75. In stempelband f 3.40.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

AMSTERDAM.

PRETORIA.

HÖVEKER & WORMSER.

De Uitgever J. H. BOS, te Kampen, vestigt de aandacht op zijne belangrijke uitgave:

BIJBEL,

OF

DE GEHEELE HEILIGE SCHRIFT,

bevattende al de Kanonieke Boeken van het Oude en Nieuwe Testament, (volgens de Statenvertaling), met in den tekst ingelaste verklaringen en aanmerkingen van de beroemdste Godgeleerden uit alle tijden.

Naar het Hoogduitsch

VAN

K. Aug. DÄCHSEL.

Met in kleuren gedrukte kaarten en houtsnede-gravures.

TWEDE DRUK, bewerkt door

H. VAN GRIETHUIJSEN Antzn.,

Prebikant te Oosterwolde (Geldr.).

Reeds verschenen van dit werk deel 1-3. (Genesis—Hooglied). Nog 3 deelen volgen. Geheel compleet zal dit werk ongeveer 600 vel druks belopen, van 16 kolommen en kost slechts 5 Cents per vel. Gebonden in solide, sterke banden, verhoogt den prijs voor elk deel met f 1.55.

Door schier geheel de Christelijke pers is dit werk met blijdschap begroet en met warmte aanbevolen.

De uitgever verzocht den steun van Predikanten, Onderwijzers, Studenten en van allen die hun Bijbel niet bloot lezen maar ook willen verstaan.

Op aanvraag zend ik Prospectus en proeve van bewerking.

Nouveauté gekleurde en zwarte

Stoffen voor

Costumes, Demisaisons en Pantalons.

JULIUS RUF.

Hof, Gala- en Uniformkruisemakerij.

TE HILVERSUM

worden te huur aangeboden, met of zonder

Pension: 3 of 4 gemeubileerde Kamers,

deverlengd met keuken. (Tuis voor en achter het huis.) Brieven franco, lett. Z. A., aan het Bureau van dit blad.

Verschenen bij A. GEZELLE MEERSBURG te Housden:

DRISTAL PREDIKATIEN, Afscheid. Bevestiging en Intrede: door Ds. S. DATENA, te Vrijhoeven-Capelle en Ds. G. LINDEBOOM, te Sprang.

Uitgegeven ten voordele eener op te richten Christelijke school. Prijs 30 Cent.

Intekenlijsten worden op aanvraag gaarne toegezonden.

Pinksterfeestliederen

Pentecost.

MUZIEK

van

J. S. DE VILLIERS

te Paarl.

Prijs. . . . f 1.-

BOEKHANDEL

AMSTERDAM.

PRETORIA.

HÖVEKER & WORMSER.

Calvini Opera Omnia,

ed. BAUM, CUNITZ & REUSS, ter over-

name aangeboden voor f 185. (Kost 684 Mark).

Geheel compleet (57 vol.), zoo goed als nieuw.

Brieven fr. lett. B. C., Bureau van dit blad.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereniging:

Aan Contributiën:

Door den heer D. J. Somsen, te Zelhem, van Mel. A. van M. f 1; van A. te G. f 1; van D. W. f 0.50; van J. A. L. f 0.50; van D. J. S. f 1; van L. A. G. f 1; samen f 5.

Aan Collecten: (voor de Theol.-faculteit.)

Van de Geref. Kerk te Charlois f 12.78; van idem te Delfshaven f 8.76; van idem te Mansaluis A f 5.63; van idem te Lintten f 6.28; van idem te Nieuw Leuzen f 5.22; van idem te Vroomshoop f 9.31; van idem te De Krim f 4.24; van idem te Ommen f 10.25; van idem te Avereest f 1.60; van idem te Lemelerveld f 0.93; van idem te Dalfen f 4.84; van idem te Heemse A f 6.30; van idem te Bergentheim f 3.68; van idem te Den Ham f 8.30.

Aan Schenkingen:

Gevoonden in de collecten Ger. Kerk te Leiden C f 2.50; door den ouderling J. van Beek te Amsterdam van eenige werkliden f 25.

S. J. SEEFAT,

Hilversum.

Penningmeester.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE

Directoren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen

KAPITAAL en LIJFRENTE

tot elk bedrag.

De BUREAUX van DE STANDAARD en DE HERAUT

zijn verplaatst naar

WARMOESSTRAAT 96.

Boek- en Courantdrukkerij: DE ROBIN KRÖNER & BAKKE, Amsterdam.